

De kerkdiensten in de Stille Week of Pina Wiki en met Pasen zijn het middelpunt van de liturgie van de Evangelische Broedergemeente (EBG). De liturgie in deze periode heeft in de traditie van de nederzettingen van de Broedergemeente (Ortsgemeinen) een duidelijke opbouw gekregen. In deze opbouw komt men van zaterdagavond vóór Palmzondag tot aan de preekdienst op Eerste Paasdag dagelijks bij elkaar om stil te staan bij het lijden en sterven van Jezus en zijn opstanding. Bijbellezingen over het leven, lijden en sterven van Christus en zijn opstanding lopen als een rode draad door alle diensten heen. Tussen de lezingen zingt de gemeente of het kerkkoor als antwoord of aanvulling passende liedverzen of koorstukken. Alle bijeenkomsten van de gemeente in de Stille Week van de Bethaniëdienst tot aan de preekdienst op 1^e Paasdag vormen samen een grote doorlopende en samenhangende dienst. Dit komt ook tot uitdrukking in het feit dat er in principe geen aparte begroeting plaatsvindt van de gemeente en ook geen zegen wordt uitgesproken aan het einde van de aparte bijeenkomsten. De zegen van de preekdienst op 1^e Paasdag sluit de periode af.

In onze gemeenten zijn variaties in gebruik, die aangepast zijn aan de omstandigheden en de mogelijkheden van de gemeente. Het karakter van een doorlopende kerkdienst, verdeeld over enkele dagen blijft zo veel mogelijk behouden. Bij alle verschillen zijn de volgende elementen in vele gemeenten in onze kerkprovincie en in Suriname terug te vinden: de viering van Palmzondag met het Hosanna, het Heilig Avondmaal op Witte Donderdag of op Goede Vrijdag, de viering van het Stervensuur op de vroege middag van Goede Vrijdag en een viering op de ochtend van Eerste Paasdag met de herdenking van de overledenen. Dit zijn belangrijke kenmerken van de EBG-traditie.

OORSPRONG

De Evangelielezingen in de Stille Week behoren tot de oudste en meest karakteristieke elementen van onze liturgische traditie. De basis hiervoor werd door de Graaf van Zinzendorf gelegd. Zie daarvoor de samenvatting van de Evangelien in: “Die Geschichte der Tage des Menschen-Sohns auf Erden, aus den vier Evangelisten zusammengezogen.” (2. Edition Barby 1759).

De liturgie van deze periode kan als volgt beschreven worden:

“Het Paasfeest werd voorbereid met bijeenkomsten tijdens de Lijdenstijd, waarin het lijdensverhaal werd gelezen. Tijdens de Stille Week bereikten de bijeenkomsten in de viering van de voetwassing op Witte Donderdag, de bijeenkomsten op het uur van Jezus' dood op Goede Vrijdag en de viering van de grote Sabbat op zaterdag, hun hoogtepunt. Pasen zelf werd ingeluid bij zonsopgang met de viering op de Paasmorgen, waarin de wederopstanding van Jezus werd gevierd op het Godsakker (de begraafplaats van de Broedergemeente) en waarbij de overledenen werden herdacht. De gemeenschap vierde de paasdagen met kerkdiensten en liefdemalen.” (Nicole Schatull, Die Liturgie in der Herrnhuter Brüdergemeine Zinzendorfs. Tübingen 2005, p. 102)

Destijds was het gebruikelijk in kerkdiensten rond de grote kerkelijke feestdagen, zoals het Heilige Avondmaal en Goede Vrijdag of in de zogenaamde Liturgieën, alleen het woord van God te laten horen. Woorden van mensen, zoals overdenkingen of preken hadden daarin geen plek behalve in liederen en gezangen.

In de nederzettingen van de Broedergemeente (Ortsgemeine) was het toen eenvoudiger om alle bijeenkomsten te bezoeken. Toen woonden mensen op loopafstand van de kerk dichtbij elkaar. De broeders en zusters werkten vaak in bedrijven of instellingen. Het ritme van werken en wonen werd door de kerkelijke agenda bepaald.

In onze tijd zijn er nog maar weinige gemeenten die alle traditionele bijeenkomsten in de Stille Week kunnen vieren. Het is mooi, dat in de afgelopen jaren de Evangelielezingen van de Stille Week in gemeenten herontdekt werden en in een passende vorm opnieuw ingevoerd zijn.

INHOUDELIJKE OPMERKINGEN

In de Evangelielezingen worden de schriftlezingen afgewisseld met liedverzen. De lezingen over het lijden en sterven van Jezus Christus komen uit alle vier evangeliën. Dit is een kenmerk van de Evangelielezingen in de Stille Week.

In alle Nederlandstalige gemeentes – zowel in Nederland als Suriname – zijn de schriftlezingen in het Stervensuur uit “Het Evangelie van de Goede Vrijdag” genomen. Dat is een Evangeliënharmonie, die uit elementen van alle evangeliën één gehele lezing maakt. Deze praktijk wordt nu vaak als kritisch gezien, omdat ze geen recht doet aan de unieke stem van elke evangelie. Voor de gewone kerkbezoeker is de oorspronkelijke indeling van de bijbeltekst niet meer te herkennen.

De lezingen uit ‘Het Evangelie van de Goede Vrijdag’ zijn in de loop van de tijd wel tot een herkenbare traditie in de EBG geworden. Veranderingen worden daarom als diepe ingreep op een dierbare traditie gezien. Deze moeten daarom voorzichtig doorgevoerd en van een goede uitleg voorzien worden. Onze traditie is van grote waarde voor onze kerk en moet goed uitgelegd en zorgvuldig verder ontwikkeld worden, zeker in zo een centraal element als de viering van de Stille Week met als hoogtepunt, de Goede Vrijdag.

Het centrum van de viering van de Stille week is het moment van het sterven van Jezus in de Stervensuur:

(de gemeente gaat staan)

L En Jezus riep met luide stem: ‘Vader, in uw handen leg ik mijn geest.’ Toen hij dat gezegd had, boog hij zijn hoofd en gaf de geest.

(De gemeente knielt neer)

G Heilige Here God, heilige sterke God! Heilige barmhartige Heiland!
Gij eeuwige God!
Laat ons nooit ontvallen de vertroosting uit uw dood.
Ontferm u onzer! (of: Kyrie eleison!)

L Gebed

(De gemeente gaat zitten)

Het is het keerpunt in de geschiedenis van de Stille Week en de Goede Vrijdag. Je zou ook kunnen stellen: Dit is het keerpunt van ons leven en van de geschiedenis van de wereld. Met dit sterven van Christus begint in de EBG-traditie geen periode van stilte of rouw, maar er komt lofzang, zelfs jubel op. In enkele gemeenten wordt het gezang “Heilige Here God” fortissimo door het orgel begeleid. Het is geen zachte, voorzichtige lof.

Dit stukje uit de liturgie komt ook in de viering van elk Heilig Avondmaal terug. Daar wordt het gezang verdeeld over het orgel, de liturg en de gemeente. Op Goede vrijdag zijn alle woorden in de mond van de gemeente gelegd. Zo aanbidt de hele gemeente hun Heiland en krijgt dit belangrijkste moment op Goede Vrijdag het karakter van een gezamenlijke lofzang.

Het stukje “Heilige Here God...” is een bewerking van Christian Gregor gebaseerd op het refrein van gezang “Midden in het leven” van Martin Luther (Gezangboek EBGN 603). Martin Luther benadrukt in dit lied andere theologische punten dan Christian Gregor in zijn bewerking voor de liturgie van Broedergemeente. De versie van Christian Gregor is de vaste kern van de Goede Vrijdag en hoort dus bij deze liturgie. Dit kan niet vervangen worden door de woorden van EBGN 603.

De voortzetting van de lofzang vindt zijn climax in het laatste lied van de Stervensuur. Daar zingt de gemeenschap van een eschatologisch vooruitzicht dat ons naar de hemelse heerlijkheid laat kijken. Het meest gebruikte lied hiervoor is: “De serafs voor Gods troon” / “En Christus’ Kerk, de bruid” (Gezangboek EBGN 50: 1 en 2), zo mogelijk verdeelt tussen koor (vers 1) en gemeente (vers 2).

De parallellen met het Heilig Avondmaal (“Heilige, Here God” en het einde van de liturgie met een eschatologisch vooruitzicht) zijn niet toevallig. In elke viering van het Heilig Avondmaal herinneren we het sterven van Jezus Christus. Met elk Avondmaal vieren we dus een “kleine” Goede Vrijdag.

PRAKTISCHE OPMERKINGEN

De Evangelielezingen in de Stille Week kunnen op diverse manieren aangepast worden aan de behoeften van de gemeente. Het is belangrijk het afwisselend patroon van schriftlezingen en liederen aan te houden. Bijzondere momenten in deze diensten worden gemarkeerd door het kielen van de gemeente. De twee momenten waarop dit gebeurt zijn tijdens de lezing over de gebedsstrijd van Jezus in de Getsemanédienst en het moment van het sterven van Jezus in het Stervensuur.

De diensten mogen niet op een zondagse kerkdienst lijken. Mededelingen moeten worden beperkt tot een minimum aan het begin van de dienst. Collecten tijdens de dienst worden bij voorkeur alleen in de Hosiannadienst op Palmzondag en in de preekdiensten op de zondagen gehouden.

De organist heeft in de Stille week een belangrijke rol in de begeleiding van de gemeentezang. Voor- en naspelen bij de coupletten zijn hier niet op zijn plaats. Indien een gemeente de liederen niet zonder muzikale inleiding kan beginnen, kan het gezang met een korte intonatie ingeleid worden.

Op het hoogtepunt van deze viering tijdens de stervensuur bij “Het sterven” moeten de gemeente en voorganger in staat zijn meteen zonder inleiding met het orgel of de piano in te vallen met het zingen van “Heilige Here God”. Het is aan te bevelen dat in deze dienst, anders dan tijdens het Heilig Avondmaal, het hele vers door de hele gemeente gezongen wordt. Het is niet aan te raden de volgorde in dit deel van de liturgie te veranderen of aan te vullen, bijvoorbeeld door een koor tijdens de stilte te laten zingen.

In gemeenten met een kerkklok is het gebruikelijk om tijdens het gebed in het Stervensuur de klokken te luiden. De uitdaging is, om dit gebed precies om 15.00 uur te laten plaatsvinden en niet langer te laten duren dan het klokkengelui van enkele minuten. Ook omdat knielen voor vele gemeenteleden ongewoon en bezwaarlijk is, is een kort gebed aan te bevelen.

Aandacht en stilte kunnen helpen om de betekenis van de bijeenkomsten vast te houden. Dat is rond het Stervensuur en ook voorafgaand aan de Paasochtend bijzonder belangrijk. Daarom is het goed om de gemeente aan het begin daarop te attenderen of op een liedblad daaraan te herinneren.

Het Stervensuur op de Goede Vrijdag eindigt met een lofzang. De stilte na deze dienst is een dankbare, blijde stilte.

Het Evangelie van de Goede Vrijdag is voor onze traditie belangrijk. Goed is om daarin de bijbelvertaling te gebruiken, die ook in andere kerkdiensten hoofdzakelijk gebruikt wordt. Voor Nederland is dat op dit moment de NBV21.

HET TRADITIONELE PATROON

Het traditionele patroon wordt nog in Zeist gevolgd. Hier wordt de volgorde van deze kerkdienst in de verschillende delen besproken om een handvat te geven voor de verdere ontwikkeling van de traditie. Enkele variaties uit andere gemeenten worden daarbij aangegeven:

Bethaniëdienst

Op zaterdagavond vóór Palmzondag begint de Stille Week met de viering van de Bethaniëdienst. Als Schriftlezing staat hier de opwekking van Lazarus uit Bethanië centraal (Joh. 11 en 12). Het kerkkoor zingt onder andere één van de bewerkingen van “O Bethania, du Friedenshütte”. (“O Bethanië, gij huis van vrede”). In enkele gemeenten wordt de Bethaniëdienst ook al op zondag Judica gehouden.

Palmzondag

Op Palmzondag is er een feestelijke preekdienst met koor (en blazers). Het intochtverhaal van Jezus in Jeruzalem wordt gelezen en afgesloten met het zingen van het “Hosianna” van Christian Gregor door koor en gemeente. In het verleden was de Hosiannadienst een aparte viering in de middag. In vele gemeenten wordt op Palmzondag ook belijdenis gevierd. In Zeist trekken de kinderen met Palmpaasstokken de kerkzaal binnen.

Maandag & Dinsdag

Op maandag en dinsdag vinden Evangelielezingen plaats, afgewisseld met gemeentezang. Iedere dag heeft daarbij zijn eigen karakter. Op maandag zijn de teksten over de gesprekken in de tempel aan de orde, waarin Jezus zijn volmacht uitlegt. De lezingen komen vooral uit het Marcusevangelie. Op dinsdag zijn de gesprekken over het einde van de tijden en het komen van de mensenzoon bij het aanbreken van Gods koninkrijk het onderwerp van de lezingen. De lezingen komen uit Marcus en Matteüs 25.

Woensdag

Op woensdagavond houdt de gemeente een Evangelielezing met voorbereiding voor het Heilig Avondmaal op Witte Donderdag. De lezingen zijn het laatste avondmaal van Jezus met zijn leerlingen, de ware Wijnstok en het Hoge priesterlijk Gebed (Joh. 13 t/m 15, Luc. 22 en Joh. 17). Tussen de lezingen zingt de gemeente weer enkele verzen. Het kerkkoor zingt onder andere als aanvulling op Joh. 15. “Du süßer Weinstock, deine Reben” von Johann Gottlieb Naumann. Als voorbereiding op het Avondmaal is er een korte overdenking. Ook is er een gebed door de voorganger.

Witte Donderdag

Op Witte Donderdag viert de gemeente het Heilig Avondmaal (ook wel het Grote Avondmaal genoemd). In sommige gemeenten volgt op de viering van het Avondmaal de Getsemanédienst (zie hieronder). Het is aan te bevelen om de overgang tussen de twee delen van de dienst met een korte pauze te markeren.

Goede Vrijdag

Getsemanédienst

Op vrijdagmorgen vindt de Gethsemanédienst plaats. Gelezen wordt de gevangenneming en veroordeling van Jezus. De lezingen worden aangevuld door liedverzen van koor en gemeente en een gebed van de voorganger. Vanaf deze bijeenkomst wordt uit de Evangelieharmonie gelezen die uit alle vier evangeliën is samengesteld.

Stervensuur

Om 14.30 uur begint de viering van de Stervensuur, het hoogte- en keerpunt van de Stille Week. De dienst begint met een gedragen stemming. Het koor zingt als inleiding een passend koorwerk. Gelezen wordt over de uitlevering, veroordeling en kruisiging van Jezus aangevuld door koor en gemeentezang. Omstreeks 15.00 uur (het negende uur) klinken de woorden: “Vader in uw handen leg ik mijn geest.” Toen hij dat gezegd had, boog hij zijn hoofd en gaf de geest.” Hier volgt het keerpunt. De gemeente zingt jubelend en krachtig, begeleidt door het volle werk van het orgel, het Avondmaalsvers “Heilige Here God, heilige sterke God”. De strijd is gestreden, verzoening is volbracht. Dit klinkt ook door in het lof en dankgebed dat aansluitend volgt. De dienst wordt besloten met enkele lof- en dankliederen door koor en gemeente. Tijdens het vrolijke en feestelijke orgelaspel mag het licht van Pasen en de opstanding al een beetje schijnen.

Nog steeds is het in veel EBG-gemeenten de traditie een begrafenisdienst om 14.30 uur te laten beginnen als verwijzing naar het Stervensuur van Jezus, de verzoening en de hoop op de opstanding.

Graflegging

In de avond van Goede Vrijdag is er nog een korte bijeenkomst met teksten over de graflegging. Hoewel de liederen van koor en gemeente nog herinneren aan het lijden en de dood van Jezus, voert toch de dank voor zijn lijden en sterven en de daaruit volgende verzoening als ook de hoop op de opstanding de boventoon in de gezongen verzen. Deze dienst zou ook op zaterdag gevierd kunnen worden.

Stille Zaterdag

Zaterdagmiddag volgt het Grote Sabbatsliefdemaal. De gemeente gedenkt het rusten van Jezus in het graf in afwachting van de paasmorgen. Het is een bijeenkomst met veel muziek en gezangen door gemeente en koor. Thee en krentenbollen worden uitgedeeld. Passende lezingen uit poëzie en proza kunnen de liedteksten aanvullen.

Eerste Paasdag

Paasmorgen

Nog voor zonsopgang komt de gemeente in stilte in de kerkzaal bij elkaar. Er is geen orgelspel en ook luiden er geen klokken. De dienst begint met het binnenkomen of beter gezegd binnenstormen van de Liturg die de gemeente blijde zingend groet met de Paasboodschap: “De Heer is opgestaan!” De gemeente antwoord zingend: “Ja, Hij is waarlijk opgestaan!” Meteen volgt een jubelend paaslied begeleid door het volle orgel en de blazers. Het klassieke lied is hier een van de bewerkingen van “Wees gegroet, Gij Eersteling der dagen...” met de Melodie KBN 160, bijvoorbeeld: Gezangboek EBGN 191, 197 of 57. Daarna volgt een liturgie gebaseerd op een geloofsbelijdenis. Bijvoorbeeld de Heidelbergse Catechismus en andere belijdenisgeschriften. De opbouw volgt de volgorde van het Trinitarische geloofsbelijdenis. De gemeente antwoordt op de geloofsartikelen met gezongen Paasverzen. Ook het koor zingt twee korte verzen en de gemeente bidt het “Onze Vader”.

Na ongeveer 20 minuten is dit eerste gedeelte in de kerkzaal afgelopen en loopt de gemeente achter de blazers naar de Godsakker, net als de vrouwen deden in het Evangelie van Markus die al vroeg, toen de zon opging, op weg naar het graf van Jezus waren. De blazers spelen onderweg enkele paasliederen. Op de Godsakker wordt de liturgie voortgezet. Deze lijkt op de begrafenisliturgie. Ook worden hier in het licht van de opstanding de namen genoemd van alle gemeenteleden die sinds vorig jaar Pasen zijn overleden. Deze viering werd in deze vorm in 1732 voor het eerst gevierd en is sindsdien steeds in ere gehouden.

Preekdienst

De Paaskring wordt afgesloten met een feestelijke Preekdienst op Eerste Paasdag met koor (en blazers).

VARIATIES

In regionale en plaatselijke gemeenten die in de Stille week niet dagelijks bij elkaar kunnen komen is het inmiddels gebruikelijk om minder Evangelielezingen door de week te houden. Daarbij worden de lezingen aangepast of ingekort.

In de gemeente Noord-Holland (regionale gemeente) bijvoorbeeld is het gebruikelijk de Witte Donderdag als combinatie van Gethsemanédienst en Heilig Avondmaal te vieren. Het Heilig Avondmaal wordt tijdens de lezingen op die plek gevierd waar het inhoudelijk het beste past.

Sinds enkele jaren wordt bij de Evangelielezingen soms slechts één van de synoptische Evangelien gebruikt. De Evangelien worden elk jaar afgewisseld.

In andere EBG-gemeenten is een leesdienst op woensdag met overdenking als voorbereiding voor het Heilig Avondmaal op donderdag gebruikelijk. Op Witte Donderdag wordt de Gethsemanédienst met de viering van het Heilig Avondmaal afgesloten.

Als gemeenteleden eerder op Stille Zaterdag in staat zijn naar de kerk te komen dan op doordeweekse avonden, zou de oude traditie van het Grote Sabbatsliefdemaal weer gebruikt kunnen worden om de Stille Week te vieren en af te sluiten.

DE LIJDENSTIJD ALS VOORBEREIDINGSTIJD

De zes weken voor de Stille Week en Pasen zijn de periode, waarin de kerk van Jezus Christus zich op de hoogtijdagen voorbereidt. De weken zijn een tijd van aandacht, inkeer en vasten.

Voor deze periode is in de Broedergemeente de naam Lijdenstijd gebruikelijk. Dat in tegenstelling tot andere kerkelijke tradities in Nederland. Met deze naam leggen we de focus op het lijden, sterven en opstaan van Jezus Christus en blijven we ook taalkundig verbonden met de Duitse traditie van onze kerk ("Passionszeit").

In de liturgie van de Broedergemeente worden deze weken vooral door de zondagse bijbellezingen in de preekdiensten gemarkeerd. Uitgaande van de oud-kerkelijke lezingen heeft iedere zondag zijn eigen karakter. De namen zijn afgeleid van de Latijnse versie van traditionele lezingen:

1. Invocavit - (**Wie Mij aanroept**, geef Ik antwoord (Ps. 91:15))
2. Reminiscere - (**Gedenk** uw barmhartigheid, Here (Ps. 25:6 (NBV)))
3. Oculi - (**Mijn ogen** zien bestendig op de HERE (Ps. 25:15 (HSV)))
4. Laetare - (**Verheugt** u met Jeruzalem (Jes. 66:10 (NBG)))
5. Judica - (**Doe mij recht**, o God (Ps. 43:1))
6. Palmzondag

In de Broedergemeente werden daarnaast de lijdensoverdenkingen en de thematische zangdiensten ontwikkeld om deze voorbereidingstijd op de Stille week en Pasen inhoud en vorm te geven.

LIJDENSOVERDENKINGEN

INLEIDING

De wekelijkse lijdensoverdenkingen tijdens de Lijdenstijd of Veertigdagentijd zijn ontstaan uit de traditie van de "Gemeinreden". In tegenstelling tot de openbare preken op zondag waren deze toespraken meer voor de binnenste kring van de gemeente bestemd en dienden deze tot verdere geloofsopbouw en -verdieping.

Daarom heeft de lijdensoverdenking ook niet het karakter van een preek, maar van meditatie om het lijdensverhaal weer voor de gemeente te doen leven. Daarbij kunnen ook kunstwerken in vorm van muziek, schilderijen of poëzie gebruikt worden om de meditatie te ondersteunen.

De bijeenkomsten kunnen een liturgisch kader hebben met gezang, gebed en psalm. De gemeente zit tijdens de bijeenkomsten. De bijeenkomsten worden tijdens de Lijdenstijd wekelijks gehouden.

THEMA'S

De lijdensoverdenkingen vormen een reeks van zes, en de thema's worden in samenhang gekozen. De volgende zestallen zijn in de praktijk bruikbaar gebleken, maar andere reeksen zijn evenzo denkbaar:

- A. De staties op Witte donderdag en Goede Vrijdag: Voetwassing / Avondmaal / Getsémane / Geseling en Doornenkroon / De weg naar het kruis / Kruisiging.
- B. De weg naar het kruis op Goede Vrijdag: Gethsemané / Gevangenneming / Voor de Hoge Raad / Verloochening door Petrus / Jezus voor Pilatus / Kruisiging
- C. Jezus' woorden aan het kruis (7!): Vader, vergeef het hun (Lk 23:34) / Heden zult gij met mij (Lk 23:43) / Zie, je moeder (Jh 19:25v) / Mijn God, mijn God, waarom (Mk 15:34) / Mij dorst (Jh 19:28) / Het is volbracht (Jh 19: 30) / Vader in Uw handen (Lk 23: 46).
- D. Gestalten onder het kruis: Maria van Bethanie / Petrus / Judas / Barabbas / de hoofdman / ter afsluiten de knecht van God uit Jesaja 52/53
- E. Laatste ontmoetingen met Jezus: Judas (Jh 13:26-30) / Petrus (Mt 26: 31,33v,75) / Pontius Pilatus (Jh 18: 33-40, 19: 9-11) / Simon van Cyrene (Mc 15:21) / de rovers aan het kruis (Lc 23: 39-43) / de hoofdman (Mt 27: 45-54)
- F. Woorden uit de liturgie (liturgie 2 of liturgie aan het graf): Uw strijd - onze overwinning / uw dood - ons leven / uw banden - onze vrijheid / uw kruis - onze troost / uw wonden - ons heil / uw bloed - ons losgeld ...
- G. Herodes / Kajafas / het volk / de soldaten / de rovers / Nicodemus en Jozef van Arimathea

Deze serie overdenkingen geeft ook de gelegenheid het eigen element in het getuigenis van de afzonderlijke evangelisten te doen doorklinken.

VARIATIES

De Lijdensoverdenkingen kunnen ook in de vorm van een bijbelgesprek gehouden worden, waarbij in een kring over een thema gesproken, nagedacht en uitgewisseld wordt. Ook andere vormen van gezamenlijk bijbellezen zoals Lectio divina of Biblioloog zijn geschikt voor bijzondere bijeenkomsten in de Lijdenstijd.

De lijdensoverdenking kunnen afgesloten worden met een gebedskring, waarbij gebedsonderwerpen uit de gemeente of het leven van gemeenteleden aan de orde komen. Daarvoor zijn wel veiligheid, onderling vertrouwen en vertrouwelijkheid nodig.

Het is ook mogelijk om in de Lijdenstijd op de digitale weg met elkaar uit te wisselen over onderwerpen en zo thema's aan de orde te stellen.

De overdenkingen kunnen met de zangdiensten in de Lijdenstijd verbonden worden.

ZANGDIENSTEN IN DE LIJDENSTIJD

Zangdiensten zijn een goede vorm om een periode van het kerkelijk jaar speciale aandacht te geven.

In gemeenten waarin niet wekelijks een zangdienst apart van de preekdienst gevierd wordt, worden in de Lijdenstijd juist wel zangdiensten op zaterdagavond of op een andere avond gehouden. Soms zijn groepen uit de gemeente voor de zangdiensten verantwoordelijk, waardoor de betrokkenheid en inhoudelijke diversiteit vergroot wordt.

De wekelijkse zangdiensten in de Broedergemeente Zeist krijgen in de Lijdenstijd een bijzondere vorm en inhoud. Als opstap voor de zondag worden de liederen naar aanleiding van de lezingen uit de preedienst gekozen. De drie belangrijkste lezingen, namelijk uit het Oude Testament, uit de Brieven en uit het Evangelie worden in de zangdienst gelezen.

In deze feestelijke zangdiensten kan het zingen van gemeenteliederen ook met koorzang, solisten of andere muzikale groepen aangevuld worden. Daarbij is belangrijk dat elke bijdrage in dienst staat van de inhoud van de bijbelse boodschap.

Auteur:	Karen Wilson, Niels Fischer, Johannes Welschen en Stefan Bernhard
Jaar:	2024 / 2025
© Evangelische Broedergemeente • Intersynodale Liturgische Commissie voor Nederland	